



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ & ΑΣΥΛΟΥ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ & ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ
ΘΕΜΑΤΩΝ

Δ/νση: Λ. Θηβών 196-198, Άγιος Ιωάννης Ρέντη,
ΤΚ 18233
Πληροφορίες: Έλλη Βιδάλη
Τηλ.: 213.212.8681
Email: dpt.lpa@migration.gov.gr

Αγ. Ιωάννης Ρέντη, 5 Νοεμβρίου 2024
ΑΠ: 271836

ΠΡΟΣ: Τη ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και Αιτήσεων Κατάθεσης Εγγράφων

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ : Όπως πίνακας αποδεκτών

Θ Έ Μ Α : Κοινοβουλευτικός Έλεγχος
ΣΧΕΤΙΚΑ : Η υπ' αριθμ. Πρωτ. 342/21-10-2024 Ερώτηση

Σε απάντηση της ανωτέρω σχετικής Ερώτησης που κατέθεσαν βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας Νέα Αριστερά , με θέμα: «Τα ακροδεξιά πογκρόμ βίας έναντι ασυνόδευτων ανηλίκων προσφύγων στα Σεπόλια συνιστούν φασιστική πρακτική και επιτάσσουν τη δικαστική δίωξη των δραστών» και κατά το μέρος αυτής που αφορά σε θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, σας γνωρίζω καταρχήν τα εξής:

Η στέγαση και η επιτροπεία των ασυνόδευτων και χωρισμένων ανηλίκων ρυθμίζονται από τις διατάξεις των άρθρων 66Α έως 66ΛΔ του ν. 4939/2022 (Α' 111) όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του ν. 4960/2022 (Α' 145) «Εθνικό Σύστημα Επιτροπείας και Πλαίσιο Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου», που στην ουσία αποτελεί το θεσμικό πλαίσιο προστασίας του συγκεκριμένου πληθυσμού.

Σύμφωνα με το νομοθετικό πλαίσιο για τη φιλοξενία των ασυνόδευτων και χωρισμένων ανηλίκων (άρθρα 66ΚΕ έως 66ΛΔ του ν. 4939/2022), οι Δομές διακρίνονται σε: α) Δομές Μακροχρόνιας Φιλοξενίας (Δ.Μ.Φ.), όπως τα Κέντρα Φιλοξενίας για Ασυνόδευτους Ανηλίκους (Κ.Φ.Α.Α.) έως δεκαοκτώ (18) ετών και τα Εποπτευόμενα Διαμερίσματα Ημιαυτόνομης Διαβίωσης (Ε.Δ.Η.Δ.) για ασυνόδευτους ανηλίκους από δεκαέξι (16) έως δεκαοκτώ (18) ετών και σε β) Δομές Επείγουσας Φιλοξενίας (Δ.Ε.Φ.Α.Α.) για ασυνόδευτους ανηλίκους που διαβιούν σε επισφαλείς συνθήκες διαβίωσης και εντοπίζονται μέσω του Εθνικού Μηχανισμού Επείγουσας Ανταπόκρισης (βλ. άρ. 66ΚΕ, 66ΚΣΤ, 66ΚΖ και 66ΛΓ του ν. 4939/2022). Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι το λειτουργικό πλαίσιο των Δομών Φιλοξενίας καθορίζεται από α) Τους Πρότυπους Κανόνες Λειτουργίας, β) τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας (Ε.Κ.Λ.) της Δομής, γ) την Πολιτική Παιδικής Προστασίας (Π.Π.Π.), και δ) τον Κώδικα Δεοντολογίας Προσωπικού (Κ.Δ.Π.).

Σημειώνεται ότι, ως προς τις Δομές Μακροχρόνιας Φιλοξενίας και τους Πρότυπους Κανόνες Λειτουργίας τους, έχουν εκδοθεί οι ακόλουθες αποφάσεις: i) η υπ' αριθμ. 187634/2023 κοινή απόφαση «Πλαίσιο Πρότυπων Κανόνων Λειτουργίας και Αδειοδότησης Κέντρων Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων» (Β' 2125), και ii) η υπ' αριθμ. 138529/2023 απόφαση «Πλαίσιο Πρότυπων Κανόνων Λειτουργίας Εποπτευόμενων Διαμερισμάτων Ημιαυτόνομης Διαβίωσης Ασυνόδευτων Ανηλίκων» της Υφυπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου (Β' 1615). Αντιστοίχως, ως προς το πλαίσιο λειτουργίας των Δομών Επείγουσας Φιλοξενίας, εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 193953/2024 απόφαση «Πρότυποι Κανόνες Λειτουργίας Δομών Επείγουσας Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων» της Υφυπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου (Β' 4214). Με τις ανωτέρω αποφάσεις, μεταξύ άλλων, ρυθμίζονται: α) οι κανόνες οργάνωσης και λειτουργίας των Δομών, β) ο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας και ο Κώδικας Δεοντολογίας του προσωπικού αυτών, γ) η δυναμικότητα και ο τρόπος στελέχωσης τους, δ) οι παρεχόμενες υπηρεσίες φιλοξενίας, ε) η διαδικασία υποβολής παραπόνων από τους φιλοξενοούμενους ασυνόδευτους ανήλικους, στ) καθώς και κάθε άλλο, τεχνικό και λεπτομερειακό, θέμα για τη λειτουργία τους.

Σύμφωνα με το ανωτέρω πλαίσιο, η διάρθρωση του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας μεταξύ άλλων περιλαμβάνει, την ενότητα «9.2. Παροχή φροντίδας με επίκεντρο τον ανήλικο», με θεματικές, όπως:

- Σχεδιασμός πλαισίου φροντίδας και Ατομικό Σχέδιο Δράσης (Α.Σ.Δ.),
- Μηχανισμός παραπόνων,
- Συντονισμός ενεργειών με τον επίτροπο του ανηλίκου,
- Πρωτόκολλα διαχείρισης κρίσεων και παραβίασης των όρων φιλοξενίας,
- Αντιμετώπιση φυσικών φαινομένων ή/και καταστροφών,
- Αντιμετώπιση σοβαρών ζητημάτων ασφαλείας,
- Συγκρότηση «ομάδας διαχείρισης κρίσεων»,
- Πλάνο αξιολόγησης, αναθεώρησης και επικαιροποίησης των πρωτοκόλλων διαχείρισης κρίσεων

από την ομάδα διαχείρισης κρίσεων (βλ. Σχετικά Μέρος VI, Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας ανωτέρω αναφερόμενων αποφάσεων). Επιπροσθέτως, στην Πολιτική Παιδικής Προστασίας, όπως προσδιορίζεται και στις τρεις ανωτέρω αναφερόμενες αποφάσεις, περιλαμβάνεται και το Πρωτόκολλο ενεργειών για τη διαδικασία διαχείρισης πιθανού περιστατικού κακοποίησης ή άσκησης βίας σε περιπτώσεις που δράστης είναι και ενήλικος εκτός του κέντρου, με αναφορά στη διαδικασία καταγγελίας στις αρμόδιες αρχές, τα μέτρα προστασίας του παιδιού θύματος και των υπολοίπων παιδιών από τον φερόμενο ως θύτη μέχρι τη διερεύνηση της υπόθεσης από τις αρμόδιες Αρχές και στις ενέργειες για την υποστήριξη του παιδιού θύματος. Αρμόδια αρχή για την παρακολούθηση, την εποπτεία και την υποστήριξη της εύρυθμης λειτουργίας των Δομών Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων, είναι η Μονάδα Εποπτείας και Αξιολόγησης Κέντρων Φιλοξενίας της Γενικής Γραμματείας Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας (Μονάδα Εποπτείας) [βλ. σχετικά άρ. 66ΑΑ του ν. 4939/2022 και άρ. 40 του π.δ. 106/2020 (Α' 255)].

Ως προς το Εθνικό Σύστημα Επιτροπείας των Ασυνόδευτων Ανηλίκων (άρθρα 66Α έως 66ΚΔ του ν. 4939/2022), σας γνωρίζουμε ότι η επιτροπεία των ασυνόδευτων ανηλίκων συνιστά έναν θεσμό που

στοχεύει στην προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων και τη διασφάλιση των συμφερόντων και των δικαιωμάτων τους. Πρόκειται για μία οιονεί οικογενειακή σχέση, που αναπληρώνει, χωρίς να υποκαθιστά, την οικογένεια, με σκοπό τη διασφάλιση της συνολικής ευημερίας του ανηλίκου, συμπληρώνοντας την περιορισμένη δικαιοπρακτική ικανότητά του και εκπροσωπώντας τον ενώπιον των αρμοδίων αρχών. Υπό επιτροπεία τίθενται όλοι οι ασυνόδευτοι ανήλικοι πολίτες τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς ανεξαρτήτως νομικού καθεστώτος στη χώρα.

Οι λειτουργίες της Επιτροπείας, μεταξύ άλλων, συνίστανται στην επιμέλεια του προσώπου του ανηλίκου και στην εκπροσώπησή του σε θέματα προσωπικής κατάστασης ενώπιον των αρχών. Ως προς τις δικαστικές διαδικασίες (ποινικές, αστικές, διοικητικές), ο επίτροπος καλείται να εκπροσωπήσει τον ανήλικο, είτε ως θύμα βίας ή εκμετάλλευσης ή είτε ως παραβάτη, όπως θα έκανε ένας γονέας (εκπροσωπεί τον ανήλικο, παρίσταται στο δικαστήριο, συνεργάζεται με τις αστυνομικές, εισαγγελικές ή δικαστικές αρχές, καθώς και με την Υπηρεσία Επιμελητών Ανηλίκων σε περίπτωση τέλεσης αξιόποινης πράξης και παραλαμβάνει κάθε έγγραφο που απευθύνεται στον ανήλικο). Εάν είναι απαραίτητη η συνδρομή δικηγόρου είτε συμβουλευτικά είτε για λόγου νόμιμης εκπροσώπησης είτε για κατάθεση αγωγών, ή άλλων ενδίκων βοηθημάτων ή μέσων, σε δικαστήριο, τότε ο επίτροπος μεριμνά για την ανάθεση της εκπροσώπησης ή/και υποστήριξης του ανηλίκου σε δικηγόρο ως προς τα συγκεκριμένα ζητήματα.

Η εφαρμογή του Εθνικού Συστήματος Επιτροπείας ξεκίνησε την 1η Ιανουαρίου 2024, μέσω προγράμματος υλοποίησης με την συγχρηματοδότηση του Προγράμματος Ελλάδας - Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης 2021- 2027. Το πρόγραμμα προβλέπει την παροχή υπηρεσιών επιτροπείας από 180 εντεταλμένους επιτροπείας σε ασυνόδευτους ανηλίκους σε όλη τη χώρα. Για το έτος 2024, ο Κατάλογος Φορέων Παροχής Υπηρεσιών Επιτροπείας προς τον σκοπό ορισμού επιτρόπου εξ αυτού, περιλαμβάνει την Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία «ΜΕΤΑΔΡΑΣΗ» και το Σωματείο «PRAKSIS». Οι ανωτέρω φορείς παρέχουν επιχειρησιακή κάλυψη ως προς τις γεωγραφικές περιοχές της επικράτειας ανάλογα με τις ανάγκες κάλυψης και τον αριθμό των ασυνόδευτων ανηλίκων στη Χώρα. Κάθε εντεταλμένος επιτροπείας μπορεί να αναλαμβάνει τις υποθέσεις έως 15 ανηλίκων. Αυτή τη στιγμή για την επιχειρησιακή κάλυψη του έργου ενεργούν 139 εντεταλμένοι επιτροπείας στο πεδίο, ενώ μέχρι σήμερα και εντός των 10 μηνών υλοποίησης του προγράμματος 3.922 ανήλικοι έχουν λάβει υπηρεσίες επιτροπείας. Αρμόδια αρχή εφαρμογής, συντονισμού, υποστήριξης, εποπτείας και ελέγχου του Εθνικού Συστήματος Επιτροπείας είναι η Μονάδα Θεσμικής Προστασίας της Γενικής Γραμματείας Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας.

Επιπλέον, σας γνωρίζουμε ότι η Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας σε συνεργασία με εξειδικευμένη σε θέματα ανηλίκων υπηρεσία της Ελληνικής Αστυνομίας και μέσω της σύστασης μιας κοινής ομάδας παρέμβασης με εκπροσώπους και προσωπικό των Μονάδων της Γενικής Γραμματείας, υλοποιεί, στις Δομές Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων, μια κοινή ενημερωτική δράση, που μεταξύ άλλων, έχει στόχο την ενημέρωση των ασυνόδευτων ανηλίκων αναφορικά με τα δικαιώματά τους σε περίπτωση που οι τελευταίοι καταστούν θύματα μιας εγκληματικής σε βάρος τους πράξης.

Ως προς το συγκεκριμένο περιστατικό η Γενική Γραμματεία έλαβε ενημέρωση τόσο από τον φορέα λειτουργίας του Κέντρου Φιλοξενίας, όσο και από τους Φορείς Παροχής Υπηρεσιών Επιτροπείας στους ασυνόδευτους ανηλίκους που φιλοξενούνται σε αυτό. Στις 16.10.2024 κλιμάκιο της Μονάδας Εποπτείας επισκέφτηκε το Κέντρο Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων του φορέα “Ευρωπαϊκή Έκφραση” στα Σεπόλια, προκειμένου να υποστηρίξει το προσωπικό και τους ανήλικους φιλοξενούμενους ως προς τη διαχείριση της κρίσης, να διαπιστώσει την παρούσα κατάσταση υγείας και ψυχικής υγείας ανηλίκων και εργαζομένων και να συνδράμει στον σχεδιασμό μελλοντικών ενεργειών και προληπτικών παρεμβάσεων για την ενίσχυση και διατήρηση της ασφάλειας εντός και εκτός του Κέντρου Φιλοξενίας. Περαιτέρω την ίδια μέρα, μετέβησαν στο Κέντρο Φιλοξενίας το Τμήμα Εσωτερικών Υποθέσεων της Ελληνικής Αστυνομίας και το Τμήμα Αντιμετώπισης Ρατσιστικής Βίας, λαμβάνοντας πληροφορίες για το περιστατικό, τόσο από το προσωπικό, όσο και από κάποιους από τους εμπλεκόμενους ανηλίκους. Παράλληλα, και οι δύο Υπηρεσίες συγκέντρωσαν καταγεγραμμένο οπτικό υλικό από την ημέρα του συμβάντος. Εν συνέχεια, ο συντονιστής του κέντρου φιλοξενίας, οι φροντιστές βάρδιας και η φροντίστρια που συνόδευσε τον έναν τραυματισμένο ανήλικο με το ΕΚΑΒ στο «Κ.Α.Τ» κλήθηκαν και κατέθεσαν στο Τμήμα Αντιμετώπισης Ρατσιστικής Βίας.

Τέλος, σας γνωρίζουμε ότι οι ανήλικοι που προσήχθησαν το βράδυ της Κυριακής 13.10.2024, τις επόμενες μέρες κλήθηκαν να καταθέσουν ως μάρτυρες στο Τμήμα Αντιμετώπισης Ρατσιστικής Βίας, στη Γ.Α.Δ.Α., όπου και παρέστησαν συνοδεία των εντεταλμένων επιτροπείας τους, κοινωνικής λειτουργού και διερμηνέων του φορέα λειτουργίας του Κέντρου Φιλοξενίας και κάποιοι εξ αυτών προέβησαν σε αναγνώριση ατόμων.

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ:

1. Βουλευτή κ. Αθανάσιο (Νάσο) Ηλιόπουλο, Βουλή των Ελλήνων
2. Βουλευτή κα Αθανασία (Σία) Αναγνωστοπούλου, Βουλή των Ελλήνων
3. Βουλευτή κα Ευτυχία (Εφη) Αχτσιόγλου, Βουλή των Ελλήνων
4. Βουλευτή κ. Χουσεΐν Ζεϊμπέκ, Βουλή των Ελλήνων
5. Βουλευτή κα Θεοπίστη (Πέτη) Πέρκα, Βουλή των Ελλήνων
7. Βουλευτή κ. Δημήτριο Τζανακόπουλο, Βουλή των Ελλήνων
8. Βουλευτή κ. Ευκλείδη Τσακαλώτο, Βουλή των Ελλήνων
9. Βουλευτή κ. Αλέξανδρο (Αλέξη) Χαρίτση
10. Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ :

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Υπηρεσιακής Γραμματέως
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας
4. Υπηρεσία Συντονισμού
5. Γραφείο Επικοινωνίας και Ενημέρωσης